ڕۆژی ژن لە ئایینی زەردەشتیدا، ڕۆژئاوا بە نموونە.. نووسینی: پشتیوان حەمە عەلی سابیر

ئایینی زەردەشتی یەکێکە لە کۆنترین فەلسەفە ئایینییەکانی مرۆڤایەتی، نەک تەنها لە ڕووی باوەڕەوە، بەڵکو لە ڕووی بیرکردنەوەی کۆمەڵایەتی و مافی مرۆڤیشەوە. یەکێک لە تایبەتمەندییە هەرە دیارەکانی ئەم ئاینە، یەکسانی و ڕێزگرتنی ژن و پیاوە. لە زەردەشتیەتدا، ژن مرۆڤێکی تەواوە؛ خاوەن ماف، بەرپرسیاری و هەڵبژاردنە، نەک مرۆڤێکی لاواز یان پاشکۆی پیاو.

فەلسەفەی زەردەشتی لە بنەڕەتدا لەسەر بیری باش، وتەی باش و کردەوەی باش دامەزراوە، و ئەم بنەما ڕەوشتیانە بۆ هەموو مرۆڤێکە، بێ جیاوازی نێر و مێ. لە باوەڕی زەردەشتیدا، مرۆڤ خۆی بەرپرسیارە بەرامبەر ڕێگای ژیانی خۆی؛ ژن و پیاو هەردووکیان دەتوانن ڕێگای ڕووناکی یان تاریکی هەڵبژێرن. ئەم تێگەیشتنە یەکسانخوازە، بنەمایەکی گرنگ بووە بۆ دروستکردنی وێنەی ژنێکی ئازا، خاوەن بیر و خاوەن بڕیار.

ئەم بیرکردنەوەیە بۆ چەندین سەدە لە ناو کەلتووری کوردیدا ماوەتەوە. بۆیە ژنی کورد، لە مێژوودا، هەمیشە هاوشانی پیاو بووە، نەک تەنها لە ناو خێزاندا ، بەڵکو لە ناو کۆمەڵگا، فەرمانڕەوایەتی، کار، شەڕ و بەرگریشدا. ژن لە کۆمەڵگای کوردیدا تەنها دایک و هاوسەر نەبووە، بەڵکو پارێزەری شەرف، خاک و ناسنامەیش بووە.

ئەمە وای کردووە ژنانی کورد زۆر جیاواز بن بەراورد بە ژنانی تر لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا؛ بۆ نموونە لە زۆر کۆمەڵگادا ژن پاشکۆ بووە ، کەچی ژن لە ناو کۆمەڵگای کوردیدا ژن پێشەنگ و پێشەوایە. ئەم پێشەنگ و پێشەوایەتییە بە شێوەیەکی بەرچاو لە مێژووی خەباتی کورد دا دەبینرێت، کە ژنان شانبەشانی پیاوان خەباتیان کردووە دژ بە داگیرکەران، بەشداری گەورەیان هەبووە، کاری ڕێکخستن و چەکداریانکردووە ، شەهیدبوونە و زیندانیکراون و لە سێدارە دراون..

لە سەردەمی نوێدا، ڕۆژئاوای کوردستان بووە بەرهەمێکی ڕوونی ئەم

میراتە مێژووییە. لە شەڕی دژ بە داعش، بە تایبەتی لە کۆبانێ، ژنانی شەڕڤان نەک تەنها بەشدار بوون، بەڵکو بوونە هێزی سەرەکی بەرگری. کاتێک شەڕڤانێکی ئازای ژن دەبینیت بە چەکەکەوە ئەم وێنەیە تەنها هێمای شەڕکەرێک نییە و بەس؛ بەڵکو ئەمە ئەوە دەردەخات کە فەلسەفەیەک بوونی هەیە کە ژن و پیاو بە یەکسان دەبینێت و بە بیروباوەڕی یەکسان پەروەردەکردووە بۆ بەرگری لە ژیان.

لە ئێستاشدا، لە کاتێکدا تیرۆرستانی سەربە محمد جۆلانی و گرووپە توندڕەوەکان هێرش دەکەنە سەر ناوچەکانی ڕۆژئاوای کوردستان و تاوانی جینۆساید ئەنجام دەدەن، ژنانی کورد دووبارە لە پێشەوەی شەڕدا وەستاون. ئەوان تەنها بەرگری لە خاک و خاڵک ناکەن، بەڵکو بەرگری لە فەلسەفەی ژیان، یەکسانی مرۆڤ و رێزی ژن دەکەن.

بەم شێوەیە، ڕۆڵی ژن لە ئاینی زەردەشتیدا تەنها بابەتێکی مێژوویی نییە؛ ڕاستییەکی زیندووە کە لە ڕۆژئاوا و لە ژیانی ژنی کورددا بەردەوامە. ژنی کورد، بە هۆی ئەم میراتە هزری و کەلتوورییەوەیە ، نەک تەنها ژنێکی ئازادە، بەڵکو ژنێکی ئازایە؛ مرۆڤێک کە دەتوانێت ژیان دروست بکات، بەرگری بکات و مێژوو بنووسێتەوە.

نووسینی: پشتیوان حەمە عەلی سابیر